

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obo/3/2023
Identifikačné číslo spisu:	7000899645
Dátum vydania rozhodnutia:	23.04.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7000899645.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Pramukovej, členiek senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Andrey Sedlačkovej, v spore žalobcov: 1/ JUDr. Erika Šimová, so sídlom Čajakova 5, Košice, správkyňa konkurznej podstaty úpadcu FÉNIX VP, s.r.o., so sídlom Lúčna 14, Košice, IČO: 36 183 032, 2/ Ing. F. B., narodený XX. J. XXXX, bytom C., 3/ Ing. W. B., narodená X. J. XXXX., bytom C. všetci žalobcovia zastúpení JUDr. Ingrid Čisárovou, advokátkou, so sídlom Floriánska 16, Košice, proti žalovanej: JUDr. Irena Sopková, so sídlom Hlavná 25, Košice, správkyňa konkurznej podstaty úpadcu KAVEKO INTERNATIONAL spol. s r.o. Košice, so sídlom Na záhumní 1, Košice, IČO: 31 694 136, o určenie pravosti prihlásenej pohľadávky, o odvolaní žalobcov 1/ až 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 10. októbra 2022 č. k. 7Cb/786/2000-464, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 10. októbra 2022 č. k. 7Cb/786/2000-464 a vec v r a c i a Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 10. októbra 2022 č. k. 7Cb/786/2000-464 prvým výrokom žalobu zamietol a druhým výrokom žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

2. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobou sa žalobca FÉNIX VP, s.r.o., so sídlom Lúčna 14, Košice, IČO: 36 183 032 (ďalej len „FÉNIX VP“), domáhal určenia, že jeho pohľadávka voči žalovanej vo výške 108 763 346,05 Sk (3 610 281,69 eura) je nesporná a náhrady trov konania.

3. Súd prvej inštancie uznesením zo 4. septembra 2019 č. k. 7Cb/786/2000-397 rozhodol, že do konania na strane žalobcu vstúpil Ing. F. B. (žalobca 2/), a to v časti postúpenej pohľadávky. Rovnako uznesením zo 4. septembra 2019 č. k. 7Cb/786/2000-399 súd prvej inštancie rozhodol o pripustení do konania na strane žalobcu v časti postúpenej pohľadávky Ing. W. B. (žalobkyňu 3/).

4. Krajský súd v Košiciach uznesením z 3. augusta 1998 sp. zn. 2K/249/1998 vyhlásil konkurz na majetok úpadcu KAVEKO INTERNATIONAL spol. s r.o. Košice, so sídlom Na záhumní 1, Košice, IČO: 31 694 136 (ďalej len „KAVEKO INTERNATIONAL“), a za správcu konkurznej podstaty ustanovil JUDr. Irenu Sopkovú.

5. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že prihláškou z 1. októbra 1998 si FÉNIX VP prihlásil u žalovanej pohľadávku voči úpadcovi KAVEKO INTERNATIONAL v celkovej výške 10 473 472,98 Sk, ktorá vznikla z nasledujúcich titulov:

- a) zmluvou o postúpení pohľadávky za odplatu z 12. marca 1998 bola na FÉNIX VP, postúpená pohľadávka, ktorú mal postupca Ing. W. B. voči úpadcovi vo výške 21 227,06 Sk na základe vykonaných a neuhradených služobných ciest;
- b) dňa 16. marca 1998 bola cedovaná zmluva o dielo z 3. novembra 1997, pôvodne uzavretá medzi úpadcom a C. U. na FÉNIX VP, ktorou cedáciou FÉNIX VP, prevzal záväzok voči úpadcovi vo výške 4 000 000 Sk;
- c) zmluvou o postúpení pohľadávky za odplatu z 1. apríla 1998 bola na FÉNIX VP postúpená pohľadávka, ktorú mal postupca C. U. voči úpadcovi vo výške 3 000 000 Sk titulom nájomného za nájom strojov a technologických zariadení;
- d) dňa 30. apríla 1998 bola po dohode medzi FÉNIX VP a úpadcom zrušená zmluva o dielo a na základe písomnej dohody FÉNIX VP vyzvala faktúrou č. 001/98 úpadcu na zaplatenie 50 000 Sk;
- e) dňa 30. apríla 1998 FÉNIX VP vyzval úpadcu faktúrou č. 002/98 na zaplatenie nájomného za nájom strojov za mesiac apríl 1998 vo výške 1 000 000 Sk;
- f) dňa 30. apríla 1998 úpadca vyfakturoval spoločnosti FÉNIX VP nájomné za prenájom administratívnych, výrobných a skladových priestorov za mesiac apríl 1998 vo výške 100 000 Sk, v ten deň prišlo tiež k započítaniu vzájomných záväzkov a pohľadávok, na základe ktorého eviduje FÉNIX VP záväzok voči úpadcovi vo výške 28 772,94 Sk;
- g) zmluvou o postúpení pohľadávky za odplatu z 29. mája 1998 bola na FÉNIX VP postúpená pohľadávka úpadcu, ktorú mal voči fyzickej osobe Ing. T. S. a záväzok FÉNIX VP voči úpadcovi sa zvýšil o 150 000 Sk,
- h) dňa 29. mája 1998 FÉNIX VP vyzval úpadcu faktúrou č. 003/98 na zaplatenie nájomného za nájom strojov za mesiac máj 1998 vo výške 1 000 000 Sk;
- i) dňa 29. mája 1998 úpadca vyfakturoval spoločnosti FÉNIX VP nájomné za nájom budovy vo výške 100 000 Sk, zároveň prišlo k započítaniu vzájomných pohľadávok, po ktorom zápočte FÉNIX VP evidoval voči úpadcovi pohľadávku vo výške 721 227,06 Sk;
- j) zmluvou o postúpení pohľadávky za odplatu z 30. júna 1998 bola na FÉNIX VP postúpená pohľadávka, ktorú mal Ing. F. B. voči úpadcovi vo výške 924 599,92 Sk titulom nevyplatenej mzdy a poskytnutých pôžičiek za obdobie r. 1995 až 30. júna 1998;
- k) dňa 30. júna 1998 FÉNIX VP vyzvala úpadcu faktúrou č. 005/98 na zaplatenie nájomného za nájom strojov za mesiac jún 1998 vo výške 1 000 000 Sk;
- l) dňa 30. júna 1998 úpadca vyfakturoval spoločnosti FÉNIX VP nájomné za nájom budovy vo výške 100 000 Sk, započítaním vzájomných pohľadávok týmto dňom eviduje FÉNIX VP voči úpadcovi pohľadávku vo výške 2 545 826,98 Sk;
- m) zmluvou o postúpení pohľadávky za odplatu z 24. júla 1998 bola na FÉNIX VP postúpená pohľadávka, ktorú mala voči úpadcovi ESAP W. D. vo výške 10 000 Sk;
- n) zmluvou o postúpení pohľadávky za odplatu z 24. júla 1998 bola na FÉNIX VP postúpená pohľadávka, ktorú mala voči úpadcovi VAVA, spol. s r.o. vo výške istiny 26 303,60 Sk a príslušenstva;
- o) zmluvou o prevzatí dlhu z 24. júla 1998 FÉNIX VP prevzal dlh vo výške 51 000 Sk istiny, ktorý mal úpadca voči SFOS s.r.o.;
- p) zmluvou o prevzatí dlhu z 27. júla 1998 FÉNIX VP prevzal dlh vo výške 190 342,40 Sk istiny a príslušenstva, ktorý mal úpadca voči 3 D Dianiška, s.r.o.;
- q) dňa 31. júla 1998 FÉNIX VP vyzval úpadcu faktúrou č. 006/98 na zaplatenie nájomného za nájom strojov vo výške 1 000 000 Sk;
- r) dňa 31. júla 1998 fakturoval úpadca spoločnosti FÉNIX VP nájomné za nájom budovy vo výške 100 000 Sk, po vzájomnom započítaní pohľadávok FÉNIX VP evidoval voči úpadcovi pohľadávku vo výške 3 723 472,98 Sk;

s) dňa 31. júla 1998 bola na FÉNIX VP cedovaná obchodná zmluva, ktorú pôvodne uzavrel s Miestnym úradom Mestskej časti Košice - Šaca na dodávku kamenárskych výrobkov a z titulu poskytnutej zálohy úpadcovi sa pohľadávka FÉNIX VP voči úpadcovi zvýšila o 8 000 000 Sk. Na základe cedačnej zmluvy previedol úpadca spoločnosti FÉNIX VP z poskytnutej zálohy sumu 1 100 000 Sk, na základe dodacích listov č. 1-8 k dohode z 31. júla 1998 poskytol úpadca spoločnosti FÉNIX VP čiastočné plnenie tovarovými a surovinovými dodávkami vo výške 3 310 126,93 Sk, ďalej postúpil spoločnosti FÉNIX VP odplatne za sumu 150 000 Sk svoju pohľadávku voči firme WIL-CO International s.r.o., Košice.

6. FÉNIX VP si zároveň podmienene uplatnil voči úpadcovi pohľadávku vo výške 15 000 000 Sk pre prípad nesplnenia zmluvy uzatvorenej s úpadcom 31. júla 1998, ako aj všetky náklady v zmysle bodu III.3 uvedenej zmluvy. Tiež si voči úpadcovi uplatnil podmienenú pohľadávku vo výške 60 000 000 Sk pre prípad porušenia nájomnej zmluvy, ktorou úpadca prenajal spoločnosti FÉNIX VP administratívne, výrobné a skladovacie priestory.

7. Prihláškou z 30. októbra 1998 veriteľ FÉNIX VP prihlásil do konkurzného konania sp. zn. K 249/98 voči úpadcovi KAVEKO INTERNATIONAL dodatočnú pohľadávku v celkovej výške 98 289 873,07 Sk, ktorá pozostáva z nasledujúcich titulov:

- a) pohľadávka vo výške 20 000 000 Sk na základe výpovede zmluvy o nájme nehnuteľnosti z 1. apríla 1998 v zmysle bodu 4.5 nájomnej zmluvy;
- b) pohľadávka vo výške 60 000 000 Sk na základe výpovede nájomnej zmluvy z 2. januára 1998 v zmysle bodu 4.7 nájomnej zmluvy, a
- c) pohľadávka vo výške 3 289 873,07 Sk na základe porušenia podmienok obchodnej zmluvy z 31. júla 1998 v zmysle bodu II/e a pohľadávka vo výške 15 000 000 Sk na základe porušenia podmienok obchodnej zmluvy z 31. júla 1998 v zmysle bodu III/3.

8. Na prieskumnom pojednávaní na Krajskom súde v Košiciach 11. septembra 2000 žalovaná poprela celý uplatnený nárok veriteľa FÉNIX VP, a to podľa § 15 ods. 5 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKV“). Veriteľ FÉNIX VP na prieskumnom pojednávaní po popretí pohľadávky uviedol, že na celej uplatnenej pohľadávke trvá a bol poučený v zmysle § 23 ZKV.

9. Žalobcovia 1/ a 2/ odvolávajú sa na závery nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 11. septembra 2014 sp. zn. II. ÚS 409/2013 v konaní argumentovali, že súd nie je oprávnený preskúmať popretú pohľadávku z iných dôvodov, než ktoré žalovaná uviedla v popieranom prejave. Žalovaná sa v konaní bránila, že v čase popieracieho prejavu nemala k dispozícii súpis aktív a pasív a účtovníctvo úpadcu, preto nemôže byť na jej ťarchu, že neuviedla v popieranom prejave iný dôvod popretia pohľadávky. K uvedenému súd prvej inštancie konštatoval, že v čase prieskumného pojednávania 11. septembra 2000 bolo popretie pohľadávky správcom upravené v § 21 a nasl. ZKV, v zmysle ktorého bolo popretie procesným úkonom uskutočneným voči súdu, pričom forma úkonu nebola zákonom predpísaná a postačovalo, ak bolo popretie prednesené na prieskumnom pojednávaní. ZKV na rozdiel od § 32 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKR“) nevymedzoval obsahové náležitosti popretia. V zápisnici o prieskumnom pojednávaní z 11. septembra 2000 nie je uvedené, že by žalovaná poprela spornú pohľadávku nezákonným spôsobom a ani spôsob popretia pohľadávky žalovanou nebol namietaný alebo spochybnený na prieskumnom pojednávaní. Nález ústavného súdu z 11. septembra 2014 sp. zn. II. ÚS 409/2013 vychádza z § 32 ZKR, pričom z § 32 ods. 3 a 4 ZKR vyplýva, že správca je pri popretí povinný jednoznačne vyjadriť aj dôvod a rozsah popretia pohľadávky, pričom obmedzenie popretia len na určitý dôvod alebo určitý rozsah znamená podľa ZKR fikciu uznania pohľadávky v nepopretom rozsahu. Na popierací prejav žalovanej uskutočnený v septembri 2000 nie je možné klásť nároky podľa ZKR a je možné ho posudzovať len v zmysle § 21 a nasl. ZKV, ktorý neukladal žalovanej povinnosť popretie pohľadávky odôvodniť. Súd prvej inštancie sa stotožnil aj s argumentáciou žalovanej, že pokiaľ v čase prieskumného pojednávania nedisponovala účtovníctvom a relevantnou dokumentáciou úpadcu, nemôže byť neuvedenie iného dôvodu popretia pohľadávky na jej ťarchu.

10. K samotným pohľadávkam súd prvej inštancie uviedol, že všetky vznikli v období medzi mesiacmi marec a júl 1998 alebo v tom čase boli na žalobcu postúpené. Z návrhu na vyhlásenie konkurzu na KAVEKO INTERNATIONAL, ktorej jediným konateľom bol žalobca 2/, vyplýva, že 28. septembra 1994 uzatvorila Československá obchodná banka, a.s. s KAVEKO INTERNATIONAL dohodu o pristúpení k záväzku, v zmysle ktorej sa KAVEKO INTERNATIONAL zaviazal splniť spoločnosti Československá obchodná banka, a.s. záväzky s príslušenstvom majúce základ vo viacerých úverových zmluvách, a to za spoločnosť KAVEKO s.r.o. Košice-Šaca, na ktorej majetok bol 20. februára 1998 vyhlásený Krajským súdom v Košiciach konkurz a v ktorej bol jediným konateľom rovnako žalobca 2/. Výška týchto záväzkov ku dňu podania návrhu na vyhlásenie konkurzu na majetok KAVEKO INTERNATIONAL predstavovala 493 287 324,58 Sk. Z uvedeného súd prvej inštancie uzavrel, že už v čase vzniku alebo postúpenia pohľadávok, ktorých nespornosti sa žalobcovia v tomto konaní domáhajú, mala mať spoločnosť KAVEKO INTERNATIONAL len voči Československá obchodná banka, a.s. záväzky vo výške takmer 500 miliónov Sk, ktoré napokon viedli k vyhláseniu konkurzu.

11. K titulu z prihlášky z 30. októbra 1998 pod písm. b) (60 000 000 Sk) a k titulom z prihlášky z 1. októbra 1998 pod písm. c), e), h), k) a q) (7 000 000 Sk), súd prvej inštancie uviedol:

11.1. Dňa 2. januára 1998 uzavrel C. U. ako prenajímateľ s KAVEKO INTERNATIONAL ako nájomcom nájomnú zmluvu podľa § 663 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), ktorej predmetom bolo dočasné užívanie výrobných strojov a strojnotechnologických zariadení za zmluvnú odmenu 1 000 000 Sk mesačne. Zmluva bola uzatvorená na dobu päť rokov a strany sa dohodli, že ak bude vypovedaná nájomcom pred uplynutím doby päť rokov, alebo ak od nej nájomca odstúpi v tejto lehote, alebo ak z dôvodov na strane nájomcu zanikne, zaväzuje sa nájomca alebo jeho právny nástupca zaplatiť prenajímateľovi odškodné (zmluvnú pokutu) vo výške 60 000 000 Sk do 30 kalendárnych dní od vypovedania zmluvy alebo odstúpenia od zmluvy. Súd prvej inštancie upriamil pozornosť na skutočnosť, že C. U. v čase uzatvorenia tejto zmluvy podnikal ako živnostník pod obchodným menom C. U. - U. a zároveň bol od 10. marca 1998 do 11. apríla 2005 jediným konateľom spoločnosti FÉNIX VP a od 10. marca 1998 do 19. júna 2009 aj jej jediným spoločníkom. Dohodou o postúpení práv a povinností uzatvorenou 1. apríla 1998 medzi C. U. ako pôvodným prenajímateľom a FÉNIX VP ako novým prenajímateľom a KAVEKO INTERNATIONAL ako nájomcom, sa všetky práva a povinnosti z nájomnej zmluvy týkajúce sa pôvodného prenajímateľa postúpili na nového prenajímateľa. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že v čase uzatvorenia nájomnej zmluvy z 2. januára 1998 už existoval záväzok spoločnosti KAVEKO INTERNATIONAL voči Československá obchodná banka, a.s. splniť záväzky vo výške takmer 500 miliónov Sk. V čase uzatvorenia predmetnej zmluvy bol C. U. živnostníkom s predmetom podnikania pozostávajúcim z jednoduchých remeselných prác a činností spojených s obchodovaním a dekorovaním porcelánu. Podľa nájomnej zmluvy mal prenajať KAVEKO INTERNATIONAL strojno-technické zariadenia v hodnote 70 miliónov Sk. Zároveň len necelý mesiac po tom, čo vznikla spoločnosť FÉNIX VP, ktorú zastupoval žalobca 2/, na základe generálneho plnomocenstva, bola uzatvorená Dohoda o postúpení práv a povinností z 1. apríla 1998, ktorá bola bezodplatná. Žalovaná v konaní namietala neplatnosť zmlúv pre rozpor s dobrými mravmi. KAVEKO INTERNATIONAL v zastúpení jej konateľom Ing. F. B. a spoločnosť FÉNIX VP, ktorú zastupoval Ing. F. B., na základe plnomocenstva, uzatvárali zmluvy v rozpore s dobrými mravmi za účelom poškodenia veriteľov, keďže Ing. F. B. mal vedomosť o záväzkoch KAVEKO INTERNATIONAL a hroziacom konkurze. Nájomná zmluva z 2. januára 1998 bola uzatvorená šesť mesiacov pred tým, ako bol podaný návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok KAVEKO INTERNATIONAL. Spoločnosti zainteresované v týchto transakciách sú personálne prepojené žalobcom 2/. Dôvod a účel nájomnej zmluvy z 2. januára 1998 a dohody o postúpení práv a povinností z 1. apríla 1998 boli podľa súdu prvej inštancie v rozpore s dobrými mravmi. Predmetná zmluva a dohoda smerovali k poškodeniu konkurzných veriteľov. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru o ich neplatnosti v zmysle § 39 OZ pre rozpor s dobrými mravmi.

11.2. Vo vzťahu k pohľadávke na nájomnom za mesiace január až marec 1998 spolu vo výške 3 miliónov Sk, ktorú C. U. postúpil na FÉNIX VP, mal C. U. podľa Zmluvy o postúpení pohľadávky z 1. apríla 1998 inkasovať len 100 000 Sk. Žalobcovia v konaní podľa súdu prvej inštancie neunesli dôkazné bremeno o preukázaní vlastníctva C. U. k strojno-technickému zariadeniu v hodnote 70 miliónov Sk a jeho skutočného prevodu na FÉNIX VP.

12. K titulu z prihlášky z 30. októbra 1998 pod písm. a) (20 000 000 Sk) súd prvej inštancie uviedol, že Zmluvou o nájme nehnuteľností z 1. apríla 1998, ktorú uzatvoril FÉNIX VP ako nájomca a KAVEKO INTERNATIONAL ako prenajímateľ, sa nájomca zaviazal ponechať prenajímateľovi do dočasného užívania budovy v majetku prenajímateľa za nájomné 100 000 Sk mesačne. Zmluva bola uzatvorená na 30 rokov s tým, že ak bude táto zmluva vypovedaná prenajímateľom pred uplynutím doby 30 rokov alebo ak od nej prenajímateľ v tejto dobe odstúpi, alebo ak z dôvodov na strane prenajímateľa v tejto dobe zanikne, zaväzuje sa prenajímateľ alebo jeho právny nástupca vyplatiť nájomcovi odškodné (zmluvnú pokutu) vo výške 20 000 000 Sk do 30 kalendárnych dní od vypovedania zmluvy alebo od odstúpenia od zmluvy alebo od zaniknutia zmluvy. Žalovaná namietala, že dohodnutá zmluvná pokuta je v rozpore s dobrými mravmi. Súd prvej inštancie zdôraznil, že rozpor právneho úkonu s dobrými mravmi môže vyplývať aj z cieľa, ktorý ním niektorá zo strán sleduje. Zmluva o nájme nehnuteľností z 1. apríla 1998 bola uzatvorená necelý mesiac po zápise FÉNIX VP do obchodného registra a dva mesiace pred tým, ako bol podaný na KAVEKO INTERNATIONAL návrh na vyhlásenie konkurzu. V čase uzatvorenia tejto zmluvy už existoval záväzok KAVEKO INTERNATIONAL splniť záväzky vo výške takmer 500 miliónov Sk spoločnosti Československá obchodná banka, a.s. Dojednanie zmluvnej pokuty vo výške 20 miliónov Sk v prípade ukončenia nájomnej zmluvy zo strany prenajímateľa pred uplynutím doby 30 rokov bolo podľa súdu prvej inštancie v rozpore s dobrými mravmi. Zároveň vyhlásenie konkurzu má aj ten účinok, že oprávnenie nakladať s majetkom podstaty prechádza na správcu [§ 14 ods. 1 písm. a) ZKV] a nájomnú zmluvu uzavretú s úpadcom je správca oprávnený vypovedať v lehote stanovenej zákonom alebo dohodnutej v zmluve, a to aj v prípade, ak bola dohodnutá na určitý čas (§ 14 ods. 3 ZKV). Sankcionovať správcu za využitie jeho zákonného oprávnenia zmluvnou pokutou vo výške 20 000 000 Sk považoval súd prvej inštancie za neprípustné. Z uvedených dôvodov dospel súd prvej inštancie k záveru, že dojednanie o zmluvnej pokute (článok IV. ods. 4.5 nájomnej zmluvy z 1. apríla 1998) je absolútne neplatné pre rozpor s dobrými mravmi a kolидуje aj s cieľom sledovaným ustanovením § 14 ods. 3 ZKV.

13. K titulu z prihlášky z 30. októbra 1998 pod písm. c) (18 289 873,07 Sk) súd prvej inštancie uviedol, že tri dni pred vyhlásením konkurzu na majetok KAVEKO INTERNATIONAL uzatvorili KAVEKO INTERNATIONAL ako „Strana A“ a FÉNIX VP ako „Strana B“ Obchodnú zmluvu podľa § 51 OZ. V zmysle predmetnej zmluvy dňa 30. októbra 1997 uzatvoril KAVEKO INTERNATIONAL ako predávajúci a Mestská časť Košice - Šaca ako kupujúci kúpnu zmluvu. Po dohode medzi predávajúcim a kupujúci žiadajú obidva subjekty, aby FÉNIX VP prevzal na seba práva a povinnosti KAVEKO INTERNATIONAL vyplývajúce pre ňu z kúpnej zmluvy. Spoločnosť FÉNIX VP s prevzatím uvedených práv a povinností súhlasila. Podľa čl. II. zmluvy KAVEKO INTERNATIONAL prijal od Mestská časť Košice - Šaca zálohu vo výške 8 000 000 Sk, ktorú mal okamžite previesť spoločnosti FÉNIX VP, a to nasledovným spôsobom: e) rozdiel vo výške 3 289 873,07 Sk sa KAVEKO INTERNATIONAL zaviazal dodať FÉNIX VP vo forme výrobných výkonov, a to realizáciou výroby tovaru potrebného pre splnenie kúpnej zmluvy s Mestská časť Košice - Šaca. Zmluvné strany sa zároveň dohodli, že nesplnenie uvedených podmienok, najmä omeškanie výroby pre FÉNIX VP alebo zastavenie výroby bude mať za následok, že FÉNIX VP si uplatní voči KAVEKO INTERNATIONAL zmluvnú pokutu vo výške 15 000 000 Sk. Súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že obchodná zmluva bola uzatvorená 31. júla 1998 a návrh na vyhlásenie konkurzu na KAVEKO INTERNATIONAL bol podaný 17. júna 1998. Konkurz na majetok KAVEKO INTERNATIONAL bol vyhlásený na tretí deň po uzavretí obchodnej zmluvy. KAVEKO INTERNATIONAL si v čase uzatvorenia obchodnej zmluvy musela byť vedomá svojich úverových záväzkov vo výške 500 miliónov Sk. Cieľ sledovaný predmetnou zmluvou tak nemohol prispieť k dosiahnutiu štandardných a legitímnych hospodárskych cieľov. Súd prvej inštancie na základe uvedených skutočností dospel k záveru o absolútnej neplatnosti obchodnej zmluvy pre jej rozpor s dobrými mravmi.

14. K titulom z prihlášky z 1. októbra 1998 pod písm. m), n), o) a p) súd prvej inštancie uviedol, že 24. júla 1998 uzatvorila KAVEKO INTERNATIONAL ako dlžník a FÉNIX VP ako preberateľ a veriteľia (i) W. D. - ESAP, (ii) VAVA, spol. s r.o., (iii) SFOS, s.r.o., a (iv) 3 D DIANIŠKA, s.r.o. zmluvy o prevzatí dlhu podľa § 531 ods. 1 OZ. Preberateľ sa dňom podpísania týchto zmlúv zaviazal splniť dlh v

nich špecifikovaný a stal sa tak dlžníkom veriteľov namiesto pôvodného dlžníka. Zo zmlúv o prevzatí dlhu nevyplýva, že pôvodný dlžník sa preberateľovi zaviazal k odplate, zmluvy tak boli neodplatné. Z uvedeného dôvodu nemožno konštatovať, že KAVEKO INTERNATIONAL vznikol voči preberateľovi FÉNIX VP záväzok.

15. K titulu z prihlášky z 1. októbra 1998 pod písm. g) súd prvej inštancie uviedol, že predmetom zmluvy o postúpení pohľadávky za odplatu z 29. mája 1998 bolo postúpenie pohľadávky voči fyzickej osobe Ing. T. S.. V zmysle predmetnej zmluvy KAVEKO INTERNATIONAL postúpil na FÉNIX VP za odplatu 150 000 Sk pohľadávku voči Ing. T. S., ktorá vznikla KAVEKO INTERNATIONAL, na základe dodávky a montáže výrobkov z prírodného kameňa pri rekonštrukcii rodinného domu manželov S.. FÉNIX VP sa touto zmluvou zaviazal zaplatiť za postúpenú pohľadávku spoločnosti KAVEKO INTERNATIONAL sumu 150 000 Sk do 30 dní od podpisu zmluvy. KAVEKO INTERNATIONAL sa tak, na základe uvedenej zmluvy stala veriteľom FÉNIX VP a nie jej dlžníkom.

16. K titulu z prihlášky z 1. októbra 1998 pod písm. f) súd prvej inštancie uviedol, že FÉNIX VP v prihláške uviedol, že 30. apríla 1998 mu úpadca vyfakturoval nájomné za prenájom administratívnych, výrobných a skladových priestorov za mesiac apríl 1998 vo výške 100 000 Sk. V ten deň prišlo aj k započítaniu vzájomných záväzkov a pohľadávok, na základe ktorého eviduje FÉNIX VP záväzok voči úpadcovi 28 772,94 Sk. FÉNIX VP je tak rovnako z uvedeného titulu dlžníkom úpadcu a nie jeho veriteľom.

17. K titulu z prihlášky z 1. októbra 1998 pod písm. b) a d) súd prvej inštancie uviedol, že FÉNIX VP v prihláške pri písm. b) označil, že 16. marca 1998 bola cedovaná zmluva o dielo z 3. novembra 1997, pôvodne uzavretá medzi úpadcom (objednávateľom) a C. U. (pôvodný zhotoviteľom), na FÉNIX VP (nový zhotoviteľ), čím FÉNIX VP prevzal záväzok voči úpadcovi vo výške 4 000 000 Sk. Pod písm. d) FÉNIX VP uviedol, že 30. apríla 1998 bola po dohode medzi FÉNIX VP a úpadcom zrušená zmluva o dielo [uvedená pod písm. b)] a na základe písomnej dohody FÉNIX VP faktúrou 001/98 vyzval úpadcu na zaplatenie 50 000 Sk, čo úpadca neuhradil. KAVEKO INTERNATIONAL ako objednávatel poskytol pôvodnému zhotoviteľovi C. U. preddavok 4 000 000 Sk. FÉNIX VP sa tak cedáciou stal dlžníkom úpadcu a nie jej veriteľom. Súd prvej inštancie poukázal aj na predmet podnikania pôvodného zhotoviteľa C. U., pričom činnosti súvisiace s vykonaním diela podľa zmluvy o dielo z 3. novembra 1997, zjavne nespádali do predmetu jeho činnosti. K písomnej dohode, na základe ktorej mal FÉNIX VP vyzvať úpadcu faktúrou č. 001/98 na zaplatenie 50 000 Sk, súd prvej inštancie uviedol, že táto sa v spise nenachádza. Zároveň nie je zrejmé, ako mal tento záväzok úpadcu voči FÉNIX VP vôbec vzniknúť.

18. K titulom z prihlášky z 1. októbra 1998 pod písm. i), l), r), a) a j) súd prvej inštancie uviedol, že pod písm. i), l) a r) v prihláške z 1. októbra 1998 je zhodne uvedené, že KAVEKO INTERNATIONAL fakturoval FÉNIX VP nájomné za prenájom budov 3 x 100 000 Sk a zároveň, že prišlo k započítaniu vzájomných pohľadávok, po ktorom zápočte evidoval FÉNIX VP voči úpadcovi pohľadávku v špecifikovaných výškach. Okolnosti zápočtov ale neboli žalobcami ozrejmené a preukázané. Rovnako nebolo žalobcami preukázané, že žalobkyňa 3/ mala skutočne voči úpadcovi pohľadávku vo výške 21 227,06 Sk [písm. a)] a žalobca 2/ pohľadávku vo výške 924 599,92 Sk [písm. j)]. Žalobcovia v tejto časti neunesli podľa súdu prvej inštancie dôkazné bremeno.

19. K titulu z prihlášky z 1. októbra 1998 pod písm. s) súd prvej inštancie uviedol, že tri dni pred vyhlásením konkurzu na KAVEKO INTERNATIONAL mali KAVEKO INTERNATIONAL ako pôvodný predávajúci, FÉNIX VP ako nový predávajúci a Mestská časť Košice - Šaca ako kupujúci, uzatvoriť dohodu o postúpení práv a povinností. Žalovaná v konaní namietala antidatovanie predmetnej zmluvy. Pri kupujúcom (Mestská časť Košice - Šaca) sa nachádza len nečitateľný podpis bez pečiatky, pričom na pôvodnej kúpnej zmluve sa pri podpise kupujúceho nachádzala aj okrúhla pečiatka Mestskej časti Košice - Šaca, v ktorej strede je štátny znak Slovenskej republiky. KAVEKO INTERNATIONAL si pri uzatváraní Dohody o postúpení práv a povinností z 31. júla 1998 musel byť vedomý svojich úverových záväzkov vo výške takmer 500 miliónov Sk. Rovnako ako v prípade obchodnej zmluvy tak súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcami neboli preukázané okolnosti, ktoré by svedčili o tom, že cieľ,

ktorý bol predmetnou dohodou sledovaný, mal prispieť k dosiahnutiu štandardných a legitímnych hospodárskych cieľov a nesmeroval k neprijateľným dôsledkom na strane konkurzných veriteľov s cieľom ich poškodiť, resp. znevýhodniť. Súd prvej inštancie dospel k záveru o absolútnej neplatnosti tejto dohody pre jej rozpor s dobrými mravmi.

20. Vzhľadom na jednotlivé závery súd prvej inštancie konštatoval, že žalobcovia v konaní neunesli dôkazné bremeno pokiaľ ide o preukázanie, že pohľadávka vo výške 108 763 346,05 Sk (3 610 281,69 eura), ktorú žalovaná poprela, je nesporná. Súd prvej inštancie z uvedených dôvodov žalobu zamietol.

21. Žalovanej napriek jej procesnému úspechu v konaní náhradu trov konania nepriznal, pretože jej žiadny trovy konania nevznikli.

22. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti jeho prvého výroku podali odvolanie žalobcovia 1/ až 3/ odvolanie, ktorým odvolaciemu súdu navrhujú, aby rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a žalobcom priznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolacie dôvody žalobcovia vymedzili podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Súd prvej inštancie mal nesprávnym procesným postupom žalobcom znemožniť, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel, na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

22.1. K namietanému nesprávnemu právnomu posúdeniu veci žalobcovia uviedli, že v danom prípade boli žalované pohľadávky popreté správkyňou konkurznej podstaty 11. septembra 2000 na prieskumnom pojednávaní na Krajskom súde v Košiciach, pričom zo zápisnice vyplýva, že správkyňa poprela celý uplatnený nárok veriteľa FÉNIX VP podľa § 15 ods. 5 ZKV. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia cituje § 21 ods. 2 ZKV. V danom prípade bol ale popierací prejav uskutočnený správkyňou konkurznej podstaty (nie úpadcom ani konkurznými veriteľmi), súd mal preto aplikovať § 24 ZKV. Podľa žalobcov súd prvej inštancie posudzoval základ nároku bez toho, aby posúdil, či zo strany správkyne podstaty išlo o účinné popretie, a či teda popieracím úkonom urobeným na pojednávaní 11. septembra 2000 správkyňa skutočne poprela prihlásenú pohľadávku FÉNIX VP. Správkyňa poprela pohľadávku z dôvodu možnej odporovateľnosti právnych úkonov, na základe ktorých pohľadávka vznikla, a teda podľa žalobcov nepoprela pohľadávku samotnú, ani jej výšku a ani jej pravosť. Správkyňa svojím prejavom len namietala, že právnym úkonom, na základe ktorých pohľadávka vznikla, je možné odporovať. Ak by správkyňa týmto úkonom odporovala, tieto úkony by zostali platnými a bola by vyslovená len ich relatívna neúčinnosť. Správkyňa tým, že tvrdila možnú neúčinnosť právnych úkonov, vlastne uznala ich platnosť, keďže odporovať je možné len platným právnym úkonom. Súd prvej inštancie sa podľa žalobcov nesprávne právne vysporiadal s účinnosťou popretia pohľadávok správkyňou konkurznej podstaty. Správkyňa začala neplatnosť právnych úkonov z dôvodu rozporu s dobrými mravmi namietat až vo vyjadrení k žalobe. Správkyňa tak uplatnila nové dôvody popretia, rozšírila popretie uskutočnené na prieskumnom pojednávaní, a to po uplynutí lehoty na popieranie pohľadávok. Súd prvej inštancie podľa žalobcov sa vzhľadom na nesprávne posúdenie obsahu popieracieho prejavu správkyne dopustil aj nesprávnych skutkových zistení.

22.2. K procesným pochybeniam súdu prvej inštancie žalobcovia uviedli, že FÉNIX VP v žalobe navrhol vykonanie výsluchu účastníkov konania. Súd prvej inštancie tento dôkaz nevykonal a nevykonanie žiadnym spôsobom nezdôvodnil. Žalobcov 2/ súd prvej inštancie neumožnil sa na pojednávaní 10. októbra 2022 ucelene vyjadriť k veci. Súd prvej inštancie sa následne stotožnil s tvrdením žalovanej, že v čase prieskumného pojednávania nedisponovala účtovníctvom úpadcu, čo žalobca 2/ v konaní rozporoval. Správkyňa zároveň v zmysle § 18 ods. 1 ZKV mala požiadať súd, aby uložil úpadcovi povinnosť účtovníctvo vydať, čo neurobila. Podľa žalobcu 2/ bolo v konaní porušené právo byť vypočutý, právo vyjadrovať sa k dôkazom a rovnosť zbraní a kontradiktórnosti konania.

22.3. Žalovaná podľa žalobcov až v incidenčnom konaní rozšírila rozsah popretia o neplatnosť zmlúv. Svoje tvrdenia o neplatnosti zmlúv ale žalovaná nepodporila dôkazmi.

22.4. K záveru o neplatnosti právnych úkonov pre rozpor s dobrými mravmi žalobcovia uviedli, že ust. § 3 ods. 1 OZ sa nepoužije, ak priama aplikácia príslušného ustanovenia zákona vedie k tomu istému

výsledku, ku ktorému má viesť použitie práve citovaného ustanovenia OZ (žalobcovia poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo/1659/2000). Žalobcovia poukázali aj na rozhodnutie Okresného súdu Košice I sp. zn. 4T/134/2011, z ktorého odôvodnenia vyplýva, že žalobcovia nemohli úmyselne plánovať konanie smerujúce k poškodeniu konkurzných veriteľov, keď podľa ZKV sa zmluvné pokuty vzniknuté po vyhlásení konkurzu vylučujú z konkurznej podstaty. ZKV tak sám zmluvné pokuty, ktoré prirástli po vyhlásení konkurzu, sankcionuje ich neuspokojením v konkurze. Súd prvej inštancie sa tak v tejto časti dopustil nesprávneho právneho posúdenia veci.

22.5. Obchodná zmluva uzavretá 31. júla 1998 nemala podľa žalobcov na majetok úpadcu žiaden dopad. Aktíva úpadcu sa na jej základe zvýšili o 8 miliónov Sk, zároveň sa ale záväzky úpadcu zvýšili o rovnakú sumu.

22.6. K argumentom súdu prvej inštancie o vedomosti úpadcu o dlhu voči Československá obchodná banka, a.s. vo výške 500 miliónov Sk, žalobcovia uviedli, že o tomto dlhu nevedeli, pretože tento dlh neexistoval. Rozsudkom z 22. marca 2022 sp. zn. 13Cb/767/2000 súd prvej inštancie zamietol žalobu Československá obchodná banka, a.s. o určenie popretej pohľadávky cca 500 miliónov SK v celom rozsahu. Súd prvej inštancie preto vychádzal nesprávne z nepopreťého prehlásenia žalovanej bez toho, aby sa túto otázku pokúsil objasniť výsluchom strán. Aj zo zápisnice o prieskumnom pojednávaní vyplýva, že predmetná prihláška veriteľa Československá obchodná banka, a.s. bola v celom rozsahu popretá.

22.7. K dohode o postúpení práv a povinností na dodávku granitovej dlažby, žalobcovia k tvrdenému antitativaniu uviedli, že aj na kópiach dohody je pečiatka v náznakoch viditeľná a ak mal súd pochybnosti, mal vyzvať žalobcov na predloženie originálu dohody k nahliadnutiu. Žalobcovia zároveň k odvolaniu predkladajú farebnú fotokópiu dohody, na ktorej sa podľa nich pečiatka Mestská časť Košice - Šaca nachádza.

22.8. K ostatným titulom prihláseným prihláškou z 1. októbra 1998 žalobcovia uviedli, že ZKV nepredpisoval formu, v akej majú byť prihlášky predložené. Žalobca 1/ v prihláške popísal celý svoj záväzkovo pohľadávkový vzťah medzi ním a úpadcom. K písmenám f), i), l) a r) žalobca 1/ uviedol, že úpadca mu fakturoval čiastky po 100 000 Sk za prenájom stavebných objektov a z prihlášky nevyplýva, že by išlo o tituly, ktoré si žalobca 1/ uplatnil voči úpadcovi. Súd prvej inštancie preto nesprávne preskúmaval zmluvu o prenájme nehnuteľnosti z 1. apríla 1998, ak táto zmluva nebola podkladom žiadnej nárokovanej pohľadávky.

22.9. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je podľa žalobcov aj nedostatočne odôvodnené.

23. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcov nevyjadřila.

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd odvolací (§ 470 ods. 1 a 4 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), vo veci samej oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie bez nariadenia pojednávania, viazaný rozsahom odvolania, odvolacími dôvodmi a zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie (§ 379, § 380 ods. 1, § 383 CSP), prejednal odvolanie a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov je dôvodné.

25. Najvyšší súd považuje za potrebné sa v prvom rade vysporiadať s odvolacou námietkou žalobcov týkajúcou sa obsahu popieracieho prejavu správkyne konkurznej podstaty.

26. Súd prvej inštancie k námietke žalobcov 1/ a 2/, že súd nie je oprávnený preskúmavať popretú pohľadávku z iných než žalovanou v popieracom prejave uvedených dôvodov uviedol, že popretie pohľadávky bolo správcom vykonané podľa § 21 a nasl. ZKV, v zmysle ktorého bolo popretie procesným úkonom uskutočneným voči súdu a forma tohto úkonu nebola zákonom predpísaná. ZKV zároveň na rozdiel od § 32 ZKR nevymedzoval obsahové náležitosti zdôvodnenia popretia pohľadávky.

27. Najvyšší súd súhlasí s tou časťou odôvodnenia súdu prvej inštancie, že medzi právnou úpravou popieracieho prejavu v ZKV a ZKR sú podstatné rozdiely, uvedené, ale nemení účel incidenčného konania, ktorý bol rovnaký aj v prípade právnej úpravy v ZKV. Incidenčné konanie nie je konaním, v ktorom by veriteľ (žalobca) uplatňoval svoju pohľadávku proti dlžníkovi (žalovanému) a v ktorom by tak predmetom poznácie konajúceho súdu mal byť celý právny vzťah medzi nimi v celej jeho šírke a hĺbke.

... Účelom incidenčného konania je v podstate len rozhodnúť o tom, či popierací prejav správcu obстоjí alebo nie, teda či dôvody obísahnuté v popieracom prejave správcu zodpovedajú skutočnosti a vylučujú pohľadávku z uspokojenia v konkurze tak, ako bola prihlásená (teda úplne, alebo v určitej časti, alebo v určitom poradí) (nález ústavného súdu z 11. septembra 2014 sp. zn. II. ÚS 409/2013). Uvedené závery k účelu incidenčného konania, aj keď prijaté k neskoršej právnej úprave, sú aplikovateľné aj na právnu úpravu obsiahnutú v ZKV. S uvedeným súvisí aj požiadavka kladená na žalobcu opísať rozhodujúce skutočnosti v žalobe a označiť a priložiť k žalobe dôkazy, na ktoré sa odvoláva. Pokiaľ by správkyňa konkurznej podstaty mohla neobmedzene rozširovať dôvody popretia prihlásenej pohľadávky v priebehu incidenčného konania, uvedenú povinnosť by si žalobca nevedel splniť.

28. Najvyšší súd už v rozsudku z 31. marca 2009 sp. zn. IOb/139/2007 uviedol, že v konaní o určenie pravosti pohľadávky môže byť relevantný iba ten dôvod na jej popretie, ktorý správkyňa uviedla na prieskumnom pojednávaní. Uvedené rozhodnutie pritom vychádzalo z právnej úpravy obsiahnutej v ZKV.

29. Pri preskúmaní prihlásených pohľadávok je správca povinný postupovať s odbornou starostlivosťou a v prípade, ak je pohľadávka sporná, vzniká správcovi povinnosť ju v spornom rozsahu poprieť. Správca tak aj pri popieraní prihlásených pohľadávok má postupovať s odbornou starostlivosťou, čo sa následne má premietnuť aj do obsahu popieracieho prejavu správcu.

30. Najvyšší súd sa stotožňuje so súdom prvej inštancie, podľa ktorého ZKV neupravoval obsahové požiadavky na popierací prejav správcu konkurznej podstaty. Uvedené, ale podľa najvyššieho súdu neznamena, že dôvody uvedené správcom v popieracom prejave by boli bezpredmetné a správca by ich v prípade iniciovania incidenčného konania veriteľom mohol neobmedzene dopĺňať alebo meniť. Z uvedeného dôvodu je podľa najvyššieho súdu aj pri popieracom prejave správcu uskutočnenom za účinnosti ZKV potrebné prihliadať na obsah popieracieho prejavu a predmetom incidenčného konania tak má byť posúdenie, či dôvody uvedené správcom, ktoré ho viedli k popretiu pohľadávok, s ohľadom na následné tvrdenia a dôkazy predložené veriteľom v incidenčnom konaní, obstoja.

31. Súd prvej inštancie z obsahu zápisnice o pojednávaní na Krajskom súde v Košiciach z 11. septembra 2000 zistil, že žalovaná poprela celý nárok uplatnený veriteľom FÉNIX VP, a to z dôvodu podľa § 15 ods. 5 ZKV.

32. Podľa § 15 ods. 5 ZKV odporovať možno tiež právnomu úkonu dlžníka, ak právny úkon bol vykonaný v posledkom roku pred začatím konkurzu a hodnota prijatá dlžníkom bola nižšia, ako bola primeraná hodnota v čase vykonania právneho úkonu, a dlžník bol v úpadku alebo sa dostal do úpadku v dôsledku takého právneho úkonu.

33. Citované ustanovenie § 15 ods. 5 ZKV upravuje odporovateľnosť právnych úkonov a nepredstavuje dôvod popretia pohľadávky. Podľa najvyššieho súdu je ale potrebné sa napriek tomuto formálnemu nedostatku, aj vzhľadom na absenciu právnej úpravy obsahových náležitostí popieracieho prejavu správcu v ZKV, zamerať na skutočný obsah tohto popieracieho prejavu. Z popieracieho prejavu správkyne potom vyplýva, že dôvodom, pre ktorý správkyňa poprela pohľadávky veriteľa FÉNIX VP, bola neprimeranosť protiplnenia.

34. Žalobca 1/ aj vzhľadom na tento obsah popieracieho prejavu správkyne v žalobe predstrel argumenty a označil dôkazy za účelom preukázania primeranosti plnenia poskytovaného na základe jednotlivých právnych úkonov.

35. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalovaná vyjadrením z 30. marca 2012 doručenom súdu prvej inštancie 30. marca 2012, uplatnila nový dôvod pre popretie pohľadávok prihlásených FÉNIX VP, a to rozpor právnych úkonov, na základe ktorých prihlásené pohľadávky vznikli, s dobrými mravmi. Žalovaná tak predmetným podaním zmenila dôvody popretia pohľadávok veriteľa FÉNIX VP, ktoré uviedla na prieskumnom pojednávaní 11. septembra 2000.

36. Súd prvej inštancie sa z uvedených dôvodov dopustil nesprávneho právneho posúdenia veci, pokiaľ v incidenčnom konaní vychádzal z nových dôvodov popretia pohľadávok veriteľa FÉNIX VP žalovanou vymedzených vo vyjadrení podanom viac ako 11 rokov po začatí súdneho konania a popierací prejav žalovanej neposudzoval podľa jeho obsahu z prieskumného pojednávania uskutočneného 11. septembra 2000. Súd prvej inštancie tak rozšíril predmet incidenčného konania na preskúmavanie celých zmluvných vzťahov medzi FÉNIX VP a úpadcom, a to bez ohľadu na obsah popieracieho prejavu správkyne konkurznej podstaty.

37. Vzhľadom na uvedený nesprávny právny záver súd prvej inštancie neposkytol žalobcom logické a zrozumiteľné odpovede na podstatné otázky, ktoré v konaní vznikli. Skutočnosť, že súd prvej inštancie prihliadal na nové dôvody popretia pohľadávky obsiahnuté vo vyjadrení žalovanej z 30. marca 2012 bez riadneho odôvodnenia, prečo takúto zmenu popieracieho prejavu pripustil, znamenajú nesprávny procesný postup súdu, ktorý sa premietol aj do nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie síce v odôvodnení rozhodnutia vysvetlil, prečo považoval popierací prejav správkyne za súladný s právnou úpravou obsiahnutou v ZKV, nezaoberal sa ďalej ale jeho obsahom a rovnako tým, či žalovaná môže v incidenčnom konaní neobmedzene dôvody popretia pohľadávok meniť a dopĺňať.

38. K nevykonaniu dokazovania výsluchom sporových strán najvyšší súd uvádza, že je pravdou, že žalobca 1/ navrhol v žalobe z 10. októbra 2000 výsluch účastníkov konania a svedkov, tieto osoby ale bližšie nešpecifikoval. Uvedené navrhoval k preukázaniu primeranosti protiplnenia z právnych úkonov uskutočnených s úpadcom. Žalobcovia už následne na pojednávaní uskutočnenom 10. októbra 2022, po tom, čo súd prvej inštancie oznámil, ktoré skutočnosti považuje za sporné a uviedol predbežné právne posúdenie veci, vykonanie výsluchu sporových strán a bližšie nešpecifikovaných svedkov v žalobe, nenavrhovali. Vzhľadom na uvedené, podľa najvyššieho súdu súd prvej inštancie nepochybil, pokiaľ takéto dôkazy nevykonával.

39. Vo vzťahu k námietkam o neumožnení žalobcovi 2/ vyjadriť sa k veci na pojednávaní uskutočnenom súdom prvej inštancie 10. októbra 2022, najvyšší súd uvádza, že z obsahu zápisnice z predmetného pojednávania vyplýva, že žalobcovi 2/ bolo umožnené sa k veci obsiahlo vyjadriť. Z nahrávky z predmetného pojednávania vyplýva, že súd prvej inštancie neznemožnil žalobcovi 2/ sa vyjadriť, usmerňoval ho ale v tom zmysle, aby svoje vyjadrenie k nerelevantným skutočnostiam skrátil. K uvedenému usmerňovaniu žalobcu 2/ súdom prvej inštancie, najvyšší súd uvádza, že je v súlade s princípom hospodárnosti konania vyjadrenom v čl. 17 CSP, pokiaľ súd usmerní pri vyjadrení sporovú stranu tak, aby sa zamerala na vyjadrenie ku skutočnostiam, ktoré sú podstatné pre predmet konania. Najvyšší súd na základe týchto skutočností konštatuje, že žalobcovi 2/ súd prvej inštancie umožnil riadne sa vyjadriť a usmernenia súdu prvej inštancie neporušili procesné práva žalobcu 2/. Zároveň sporová strana je oprávnená do konania predložiť aj písomné vyjadrenia, kde môže svoje vyjadrenia uviesť v rozsahu, v ktorom jej podľa svojho názoru nebolo umožnené sa vyjadriť na pojednávaní.

40. Ďalšie odvolacie námietky žalobcov smerujú proti záverom súdu prvej inštancie, ktoré vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci v časti obsahu popieracieho prejavu správkyne konkurznej podstaty. Súd prvej inštancie odvolateľmi napadnutými závermi odôvodňoval absolútnu neplatnosť jednotlivých právnych úkonov, prípadne nepreukázanie existencie pohľadávok veriteľa FÉNIX VP, pričom vychádzal práve zo správkyňou počas incidenčného konania doplnených dôvodov popretia pohľadávok veriteľa FÉNIX VP. Z dôvodu už konštatovaného nesprávneho právneho posúdenia veci je pre odvolací súd bezpredmetné sa týmito odvolacími námietkami zaoberať.

41. Vzhľadom na vyššie uvedené závery najvyššieho súdu, žalobcami uplatnené odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b) a h) CSP vyhodnotil ako dôvodné.

42. Najvyšší súd podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu podľa § 391 ods. 1 písm. a) CSP vracia na ďalšie konanie. Súd prvej inštancie sa nezaoberal tou

skutočnosťou, že žalovaná doplnila svojím vyjadrením z 30. marca 2012 dôvody popretia pohľadávok a v konaní vychádzal práve z týchto dôvodov a nie z obsahu popieracieho prejavu žalovanej. Uvedené pochybenie je podľa názoru najvyššieho súdu možné napraviť len zrušením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a vrátením veci na nové konanie.

43. Najvyšší súd v súlade s § 379 písm. a) CSP zrušil aj druhý výrok rozsudku súdu prvej inštancie, a to aj napriek tomu, že nebol odvolateľmi napádaný. Výrok o nároku na náhradu trov konania je závislým výrokom od rozhodnutia vo veci samej.

44. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 CSP).

45. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je dovolanie prípustné (§ 420 CSP), ak ide o rozhodnutie vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov;
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu;
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník;
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie;
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Oprávneným subjektom na podanie dovolania je strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 v spojení s § 424 CSP). Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia veci (§ 432 CSP).

Podľa ust. § 429 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa;

- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa;
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.